

Підсумки розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення за 9 місяців 2010 року

Система недержавного пенсійного забезпечення (НПЗ) становить третій рівень пенсійної системи, запроваджений Законом України “Про недержавне пенсійне забезпечення” від 9 липня 2003 року. Основу такої системи складають недержавні пенсійні фонди.

Станом на 30.09.10 в Державному реєстрі фінансових установ міститься інформація про 102 недержавні пенсійні фонди (далі – НПФ), 43 адміністратори НПФ.

Основні показники діяльності НПФ та темпи їх приросту наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Динаміка основних показників діяльності недержавних пенсійних фондів

Недержавні пенсійні фонди	2008	2009	9 м. 2010	Темпи приросту, %	
				2009/ 2008	9 м. 2010/ 2009
Загальна кількість укладених пенсійних контрактів (тис. шт.)	62,3	62,5	66,9	0,3	7,0
Кількість учасників за укладеними пенсійними контрактами (тис. осіб)	482,5	497,1	484,3	3,0	-2,6
Загальні активи НПФ (млн. грн.)	612,2	857,9	1 057,3	40,1	23,2
Пенсійні внески (млн. грн.), у т.ч.	582,9	754,6	887,3	29,5	17,6
- від фізичних осіб	26,0	31,8	38,0	22,3	19,5
- від юридичних осіб	556,8	722,7	849,2	29,8	17,5
- від фізичних осіб-підприємців	0,1	0,1	0,1	-	-
Пенсійні виплати (млн. грн.)	27,3	90,1	143,8	230,0	59,6
Кількість осіб, що отримали/отримують пенсійні виплати (тис. осіб)	10,9	28,1	43,9	157,8	56,2
Сума інвестиційного доходу (млн. грн.)	86,8	236,7	359,2	172,7	51,8
Сума витрат, що відшкодовуються за рахунок пенсійних активів (млн. грн.)	31,6	47,1	60,0	49,1	27,4

Як видно з таблиці 1, значення переважної більшості основних показників НПФ демонстрували позитивну динаміку.

Так, станом на 30.09.10 адміністраторами недержавних пенсійних фондів було укладено **66 922 пенсійні контракти з 54 414 вкладниками**, з яких 2 354

вкладники (або 4,3% від загальної кількості вкладників) – юридичні особи, на яких припадає 849,2 млн. грн. пенсійних внесків (95,7% від загального обсягу пенсійних внесків за системою НПЗ), та 52 060 вкладників (або 95,7% від загальної кількості вкладників) – фізичні особи.

При цьому порівняно з кінцем 2009 року кількість контрактів з юридичними особами збільшилась на 0,7%, а з фізичними особами зросла на 9% (рис.1).

Рис.1. Динаміка кількості укладених пенсійних контрактів за 2006 – 2009 рр. та 9 місяців 2010 р.

Протягом 9 місяців 2010 року **кількість учасників НПФ відповідно до укладених контрактів** зменшилася на 12,8 тис. осіб (або на 2,6%), і станом на 30.09.10 становила **484,3 тис. осіб** (на кінець 2009 року – 497,1 тис. осіб) (рис.2).

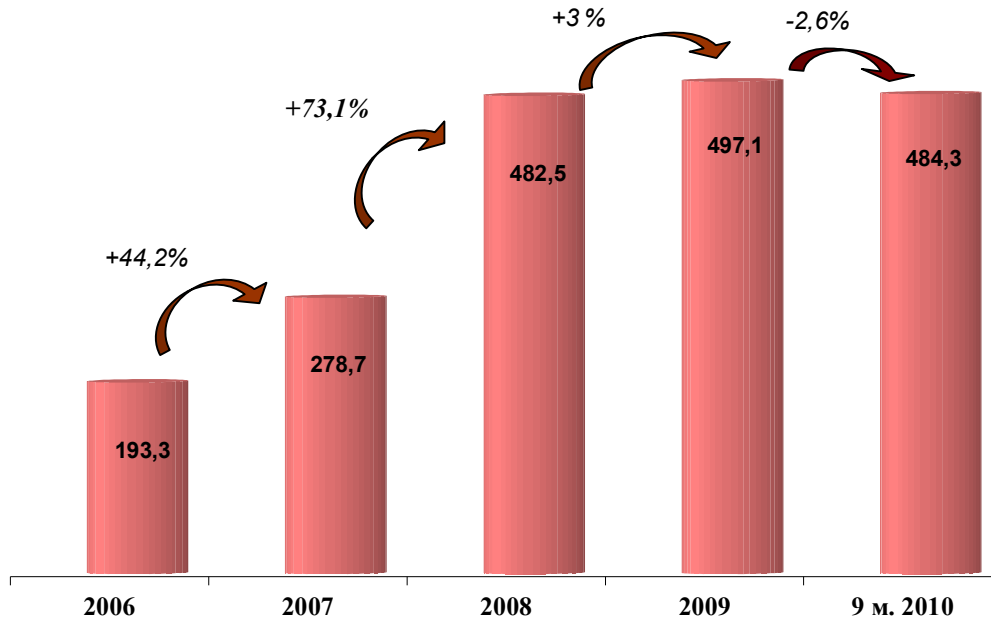

Рис.2. Динаміка кількості учасників НПФ за 2006 – 2009 рр. та 9 місяців 2010 р., тис. осіб

Як і в попередні роки, станом на 30.09.10 серед учасників НПФ більшість становили особи віком від 40 до 55 років, а саме 39,5% (2009 рік – 41,4%, 2008 – 42,5%, 2007 – 41,9%), та від 25 до 40 років, а саме 38,5% (2009 рік – 35,8%, 2008 – 35,5%, 2007 – 34%).

Станом на 30.09.10 частка вікової групи учасників НПФ старше 55 років становила 14,6% (2009 рік – 14,2%, 2008 – 12,2%, 2007 – 9,3%); вікової групи до 25 років становила 7,3% (2009 рік - 8,6%, 2008 – 9,9%, 2007 – 15,1%). Розподіл учасників НПФ за віковими групами наведено на рис. 3.

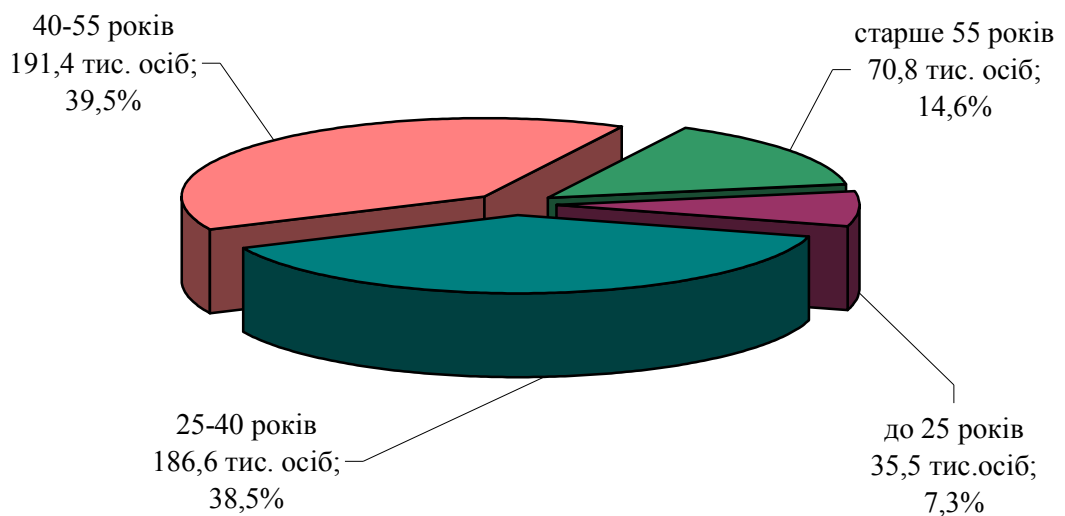

Рис.3. Розподіл учасників НПЗ за віковими групами станом на 30.09.10.

На рис. 4 відображено кількість учасників НПФ (в розрізі вікових груп та за статевою ознакою).

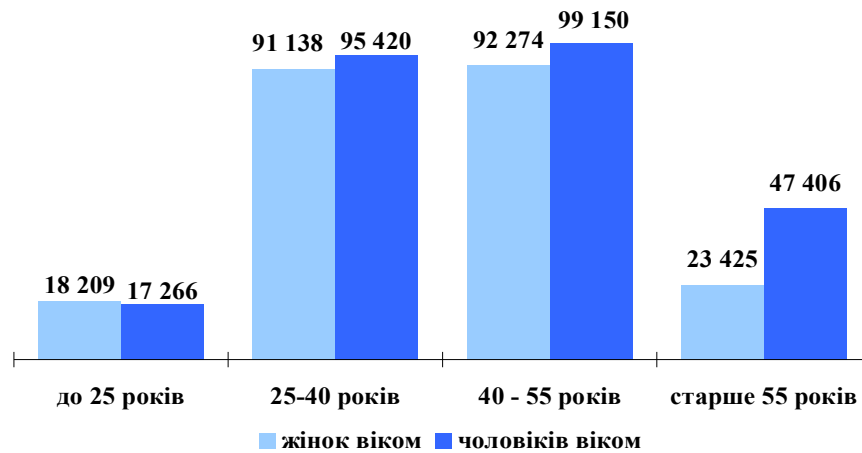

Рис. 4. Кількість учасників за віковими групами (осіб) станом на 30.09.10.

Як видно з рисунка 4, у віковій групі до 25 років серед учасників НПФ більшість становлять жінки, а у решті вікових групах (від 25 до 40 років, від 40 до 55 років та старше 55 років) більшість становлять чоловіки.

Протягом січня – вересня 2010 року зріс обсяг сплачених пенсійних внесків. Так, станом на 30.09.10 всіма вкладниками недержавних пенсійних фондів було сплачено **887,3 млн. грн. пенсійних внесків**, що на **17,6%** більше, ніж на кінець 2009 року (або на 132,7 млн. грн.). При цьому 95,7% загальної суми пенсійних внесків надійшло від юридичних осіб, а 4,3% – від фізичних осіб.

Пенсійні виплати (одноразові та на визначений строк) станом на 30.09.10 становили **143,8 млн. грн.**, збільшившись за 9 місяців 2010 року на 59,6% (рис.5).

Недержавними пенсійними фондами станом на кінець III кварталу 2010 року було здійснено пенсійних виплат (одноразово та на визначений строк) **42 873 учасникам та 1050 спадкоємцям**, тобто 9,1% учасників від їх загальної кількості отримали пенсійні виплати станом на 30.09.10.

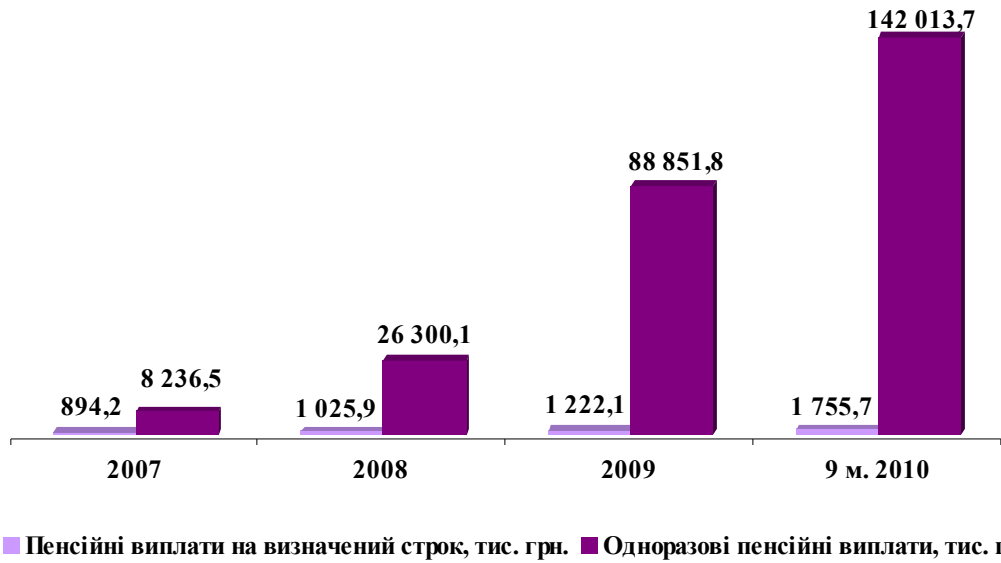

Рис. 5. Пенсійні виплати за 2007 – 2009 рр. та 9 місяців 2010 р.

Загальний обсяг активів, сформованих пенсійними фондами, станом на 30.09.10 становить **1057,3 млн. грн.** Всього за дев'ять місяців 2010 року активи недержавних пенсійних фондів зросли на 23,2% (або на 199,4 млн. грн.), у порівнянні з кінцем 2009 року (рис.6).

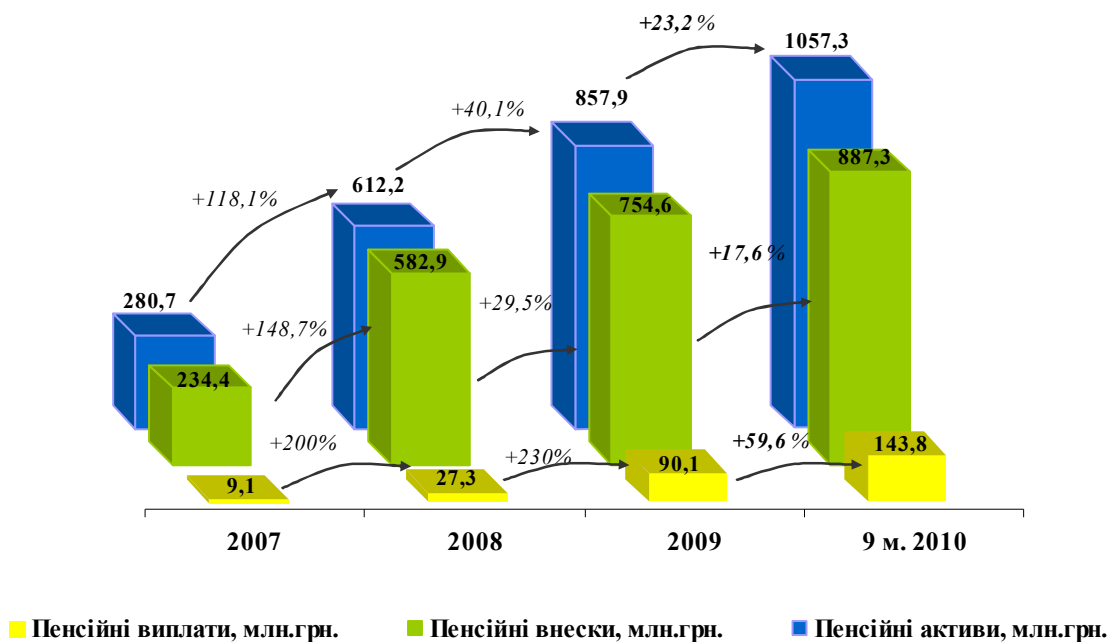

Рис.6. Динаміка основних показників системи НПЗ за 2007 – 2009 рр. та 9 місяців 2010 р.

Загальна сума *доходу, отриманого від інвестування пенсійних активів*, станом на 30.09.10 становила **359,2 млн. грн.** (або 40,5% від суми залучених внесків), збільшившись протягом 9 місяців 2010 року на 122,5 млн. грн. (або на 51,6%).

Станом на 30.09.10 переважними напрямками інвестування пенсійних активів є депозити в банках (38% інвестованих активів), облігації підприємств – резидентів України (16,4%), цінні папери, дохід за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України (14,7%), та акції українських емітентів (8,3%) (рис. 7).

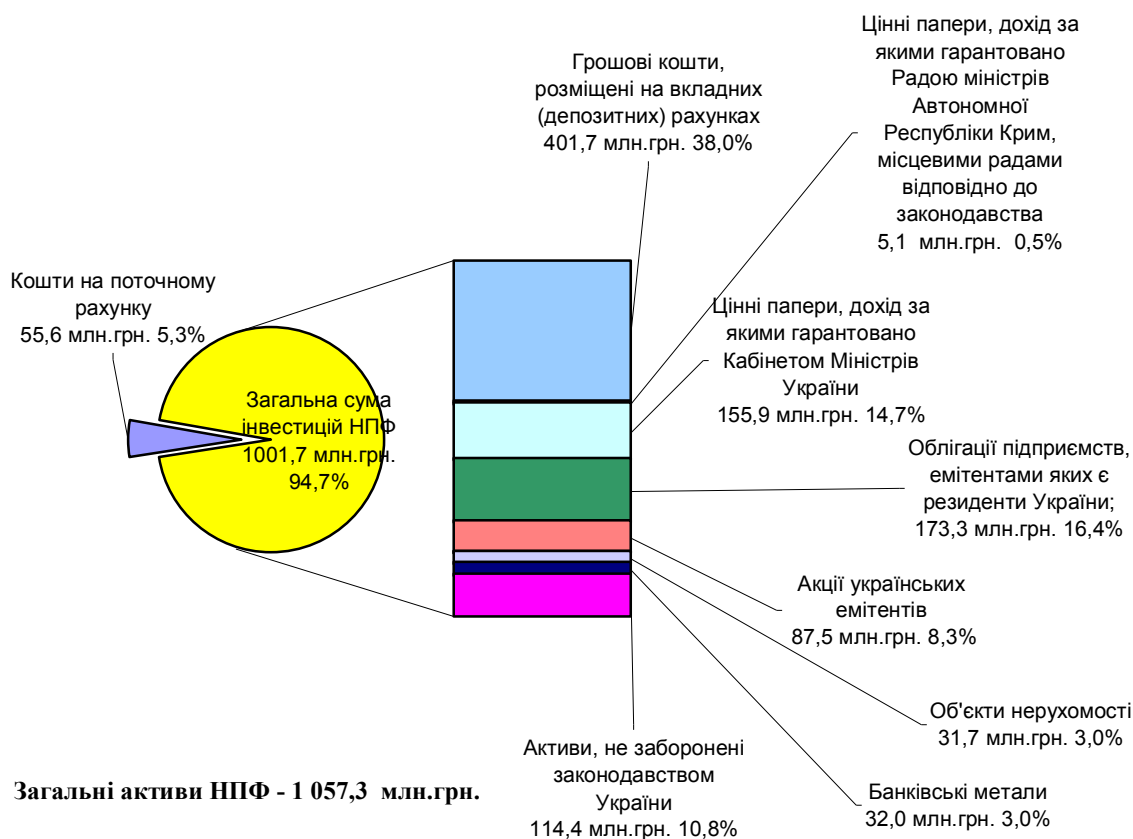

Рис. 7. Структура інвестованих пенсійних активів станом на 30.09.10

Метою інвестування пенсійних активів є, насамперед, збереження пенсійних заощаджень громадян. Тому стратегія інвестування недержавних пенсійних фондів є більш консервативною, ніж у інших фінансових установ.

Витрати, що відшкодовуються за рахунок пенсійних активів, за дев'ять місяців 2010 року зросли на 27,4% і в цілому за час існування пенсійних фондів становлять **60 млн. грн.**, або 5,7% від загальної суми активів НПФ (рис. 8).

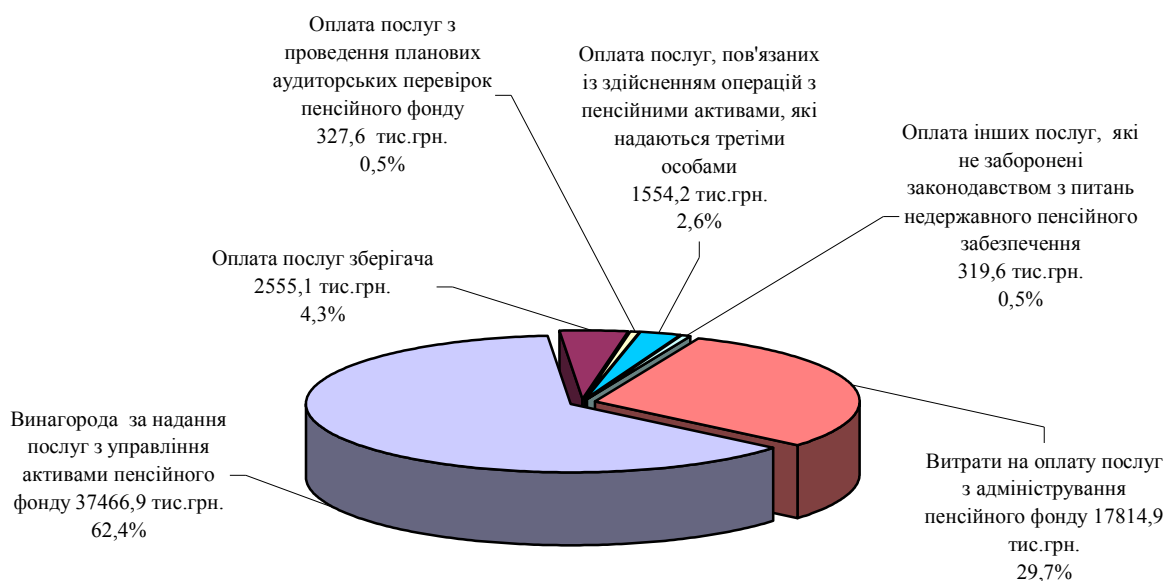

Рис.8. Структура витрат, відшкодованих за рахунок активів НПФ, станом на 30.09.10

Основна частина витрат, що відшкодовуються за рахунок пенсійних активів станом на 30.09.10, припадає на оплату послуг з управління активами пенсійного фонду – 37 466,9 тис. грн., або 62,4% від загальної суми витрат. Витрати на оплату послуг з адміністрування пенсійного фонду становлять 17 814,9 тис. грн., або 29,7% від загальної суми витрат, що відшкодовуються за рахунок пенсійних активів. Оплата послуг зберігача, який здійснює відповідальне зберігання активів пенсійного фонду, становить 2 555,1 тис. грн., або 4,3% від загальної суми витрат.